

Veldnormen 'insluiting GGZ': bouwkundige eisen

Patiënten in de psychiatrie kunnen in de toekomst alleen nog worden ingesloten in een extra beveiligde kamer (EBK) in combinatie met intensieve zorg. Er mogen geen nieuwe separeers en afzonderingsruimten worden ontwikkeld (nieuwbouw en/of grootschalige renovatie). Alle traditionele separeer en afzonderingsvoorzieningen worden op termijn buiten gebruik gesteld. In de nieuwe veldnorm

voor 'insluiting in de GGZ' staan de bouwkundige voorwaarden beschreven waar een EBK aan moet voldoen. Het accent ligt op het creëren van een veilige en humane omgeving, als alternatief voor separatie.

Reikwijdte veldnormen insluiting

De veldnormen zijn van toepassing als sprake is van nieuwbouw en/of grootschalige renovatie van de intensieve psychiatrische zorg. Ook bij bouwplannen die in een vergevorderd stadium zitten, wordt geadviseerd -om daar waar mogelijk- de plannen aan te passen.

Transformatie van de intensieve zorg

De veldnormen 'insluiting in de GGZ' zijn -op verzoek van de Inspectie voor de Gezondheidszorg- ontwikkeld door TNO (2013), samen met GGZ Nederland, patiënten-, familieorganisaties en zorgaanbieders. De veldnorm heeft forse gevolgen voor de GGZ. Het betekent dat separatie- en afzonderingsruimten worden afgeschaft en plaats moeten maken voor intensieve zorg met 1-1 begeleiding in een veilige en humane omgeving. Ook voor afdelingen en de organisatie van de intensieve zorg betekent dit een ware transformatie. Terugdringen van dwang en drang vergt actie op meerdere fronten, vooral in de sfeer van bejegening, attitude preventie en risico taxatie. De bouwkundige vormgeving en inrichting kan daarbij het verschil maken voor patiënten en personeel.

Kernwaarden insluiting, de basis van de veldnormen insluiting (EBK):

- Contact met patiënt herstellen en behouden: face-to-face contact en 24/7 fysieke nabijheid van personeel.
- Intensieve zorg moet mogelijk zijn: 1-1/2-1 begeleiding van patiënten, opschalen van zorg
- Betrekken van naasten van de patiënt bij de zorg
- Regie en autonomie herstellen
- Gastvrije en prettige sfeer, niet institutioneel en normaliserend
- Geen separeer en afzonderingsruimten meer
- Veilig voor patiënten en personeel

Bouwkundige eisen en aandachtspunten insluiting

De veldnormen omvatten:

- *Algemene* eisen en aandachtspunten: ligging, ruimtelijke opzet en voorzieningen niveau
- Eisen en aandachtspunten rond *beleving en adequate zorg*: privacy en contact, eigen regie, afmetingen, verlichting, uitzicht, kleurgebruik, geluid, inrichting en materiaal gebruik;
- Eisen en aandachtspunten rond *veiligheid*: wandafwerking, toezicht, brandveiligheid, elektra, verwarming, ventilatie, communicatie middelen, alarmering en hygiëne.

Toetsingskader separeren Inspectie (2013)

De Inspectie hanteert in haar toezicht een toetsingskader voor het terugdringen van separeren in de GGZ. Dit toetsingskader komt voort uit het rapport 'Terugdringen separeren stagneert, normen vereist rondom insluiting van psychiatrische patiënten'. De ruimtelijk vertaling van dit toetsingskader vormt mede de basis voor de veldnorm 'insluiting GGZ'. De Inspectie hanteert de veldnorm in haar toezicht op nieuwe EBK's, als ruimtelijk alternatief op separeren en afzonderen.

De veldnorm insluiting in de GGZ is (gratis) op te vragen via info@oasis.nl

Petra van der Schaaf (Onderzoeker-Adviseur Healing environment/Evidence Based Design)

Oasis, Onderzoek & Advies

M 06 400 133 90

E info@oasis.nl

W www.oasis.nl